

รายงานผลการจัดการความรู้ การผลิตบัณฑิต (ด้านการเรียนการสอน)

คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี

ปีการศึกษา 2565

(พฤษภาคม 2565 – มิถุนายน 2566)

วิทยาลัยอินเทอร์เทคลำปาง

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ กำหนดหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การ ศึกษา ภายใน สถาน ศึกษา ระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งการจัดการ ความรู้ ก็เป็นเรื่องหนึ่งที่ สกอ. ได้กำหนดเป็น หลักเกณฑ์มาตรฐาน ของการประกันคุณภาพ ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ใน ตัวบุคคล หรือเอกสารมาพัฒนาให้ เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนใน สถาบัน หรือบุคคลที่สนใจสามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างทั่วถึง

คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี วิทยาลัยอินเทอร์เน็ตการค้า เป็นสถาบันอุดมศึกษาหนึ่งที่มีพันธกิจหลัก 4 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งในการพัฒนาระบบการศึกษาให้มีคุณภาพ มุ่งสร้างและพัฒนาสังคม เพื่อมุ่งสู่สถาบันแห่งการ เรียนรู้ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีจึงได้ดำเนินการจัดการความรู้ หรือ Knowledge Management ทางด้าน การเรียนการสอน โดยการรวบรวมองค์ความรู้ที่กระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนทั้งภายในและภายนอกคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี สามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนา ตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับด้านการเรียน การสอน อันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่ออาจารย์ในคณะและผู้ที่สนใจต่อไป ดังนั้นในปีการศึกษา 2565 ในคณะ บริหารธุรกิจและเทคโนโลยี จึงได้ดำเนินการจัดการความรู้ด้านการเรียนการสอน ในหัวข้อ “การบูรณาการ งานวิจัยกับการเรียนการสอน” เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของคณะฯ ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้

1. เพื่อกำหนดประเด็นความรู้และเป้าหมายของการจัดการความรู้ ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี ด้านการเรียนการสอน
2. เพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะพัฒนาความรู้และทักษะอาจารย์ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณา การการเรียนการสอน
3. เพื่อแบ่งปันและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้จากอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณา การ
4. เพื่อรวบรวมความรู้ตามประเด็นความรู้ทั้งที่มีอยู่ในตัวบุคคลและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี มาพัฒนาและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ โดยเผยแพร่ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรและมาปรับใช้ในการเรียนการสอน

การกำหนดประเด็นความรู้และเป้าหมาย

คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี ได้มีการกำหนดประเด็นความรู้และเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี ดังนี้

1. ประเด็นความรู้คือ การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน
2. เป้าหมายการดำเนินการ
 - 2.1. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน
 - 2.2. เพื่อส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนแบบการบูรณาการ

กระบวนการจัดการความรู้

1. การค้นหาความรู้

- 1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้ด้านการเรียนการสอน
- 1.2 กำหนดหัวข้อที่เป็นองค์ความรู้ที่สำคัญและคณะกรรมการสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องที่สำคัญได้
- 1.3 กำหนดเป้าหมายและประโยชน์ขององค์ความรู้เพื่อจะทำให้คณะกรรมการนำไปเป็นคลังความรู้เฉพาะ

2. การสร้างและแสวงหาความรู้

- 2.1 สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรเพื่อให้บุคคลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กำหนดเวลาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเป็นช่วงเวลาที่ยังไม่มีภารกิจอื่นที่ต้องปฏิบัติ
- 2.2 จัดกิจกรรมระดมความคิด จำนวน 8 ครั้ง ตามประเด็นที่กำหนดในแต่ละครั้งจะคุยแต่ละประเด็นไปเรื่อยๆ ระยะเวลาครั้งละ 1 ชั่วโมง

3. การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ

นำความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาจัดทำสารบัญชของประเภทกิจกรรมโดยแบ่งแยกแต่ละประเภทให้ชัดเจน โดยแบ่งตามหัวข้อเรื่องให้ชัดเจน

4. การประมวลและการกลั่นกรองความรู้

- 4.1 จัดทำรูปแบบของการจัดเก็บข้อมูลของแต่ละชุด ให้เป็นมาตรฐานในรูปแบบเดียวกันเพื่อความสะดวกในการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์
- 4.2 มีการขัดเกลาภาษา ให้ความหมาย และมีคำจำกัดความที่เข้าใจตรงกัน เป็นภาษาที่สามารถสื่อสารได้ง่าย

5. การเข้าถึงความรู้ การนำความรู้ที่ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคณะกรรมการ KM มาดำเนินการ ดังนี้

- 5.1 จัดทำเอกสารหรือคู่มือ ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 5.2 ขึ้นเว็บไซต์เพื่อให้ผู้ใช้ดึงองค์ความรู้ที่ต้องการโดยมีวิธีการดังนี้
 - การป้อนความรู้ นามองค์ความรู้ทั้งหมดส่งให้ผู้เอาความรู้ไปใช้
 - การให้ออกาสในการเลือกใช้องค์ความรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เลือกใช้ใช้องค์ความรู้ตามที่ต้องการ แต่ต้องผ่านคณะกรรมการ KM

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้

จัดให้มีกรรมการพี่เลี้ยงที่คอยให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหาทางด้านการนำองค์ความรู้ไปใช้

ระบบติดตามประเมินผลของกระบวนการ

1. เลขาธิการคณะกรรมการ KM รวบรวมความรู้การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน (เอกสารแนบท้าย)
2. มีการติดตามการนำความรู้ การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน โดยจัดมีการประชุมเพื่อถ่ายทอดปัญหาจากการนำองค์ความรู้ไปใช้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. **วัตถุประสงค์การจัดการความรู้ (Purpose) :** ปัจจัยแรกที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จในการจัดการความรู้ ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นบทบาทหลักของผู้บริหารระดับสูงขององค์กรที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วม การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้ที่ถูกต้องเป็นเครื่องกำหนดทิศทางและรูปแบบ ตลอดจนทัศนคติของบุคลากรภายในองค์กรที่จะมีต่อการจัดการความรู้ที่กาหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้ไว้เพียงแต่เพื่อให้ตอบตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ หรือเพื่อให้ได้ชื่อว่ามีจัดการความรู้ จะทำให้การจัดการความรู้กลายเป็นโครงการอีกหนึ่งโครงการที่เพิ่มภาระให้กับผู้ปฏิบัติงานและไม่เกิดประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์แต่อย่างใด ในขณะที่หากองค์กรกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาบุคลากร พัฒนางาน และพัฒนาองค์กร จะทำให้การจัดการความรู้มีสภาพเป็นเครื่องมือที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาหรือการร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาองค์กร ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการความรู้แทรกซึมเข้าไปในกระบวนการทำงานประจำวันของบุคลากร ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้การจัดการความรู้ไม่เป็นภาระให้กับบุคลากร แต่ยังกลายเป็นเครื่องมือช่วยลดภาระให้กับบุคลากรได้ด้วย

2. **แผนปฏิบัติการการจัดการความรู้ (Plan) :** ทิศทางที่ชัดเจนจะช่วยให้การดำเนินการไม่หลงทาง การจัดการความรู้จึงต้องการการกำหนดแผนแม่บทด้านการจัดการความรู้ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาหลัก ได้แก่ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด ซึ่งเนื้อหาของแผนการจัดการความรู้จะต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพ ซึ่งจะช่วยให้อาจวัดผลความสำเร็จของการจัดการความรู้ได้อย่างชัดเจน

3. **ผู้รับผิดชอบโครงการ (Project Owners) :** องค์กรส่วนใหญ่เมื่อเริ่มทาการจัดการความรู้ก็จะมีการแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมา โดยมีลักษณะเป็นองค์กรโครงการ ภาระหนักจึงตกอยู่กับคณะทำงานซึ่งมีทั้งงานที่เป็นงานประจำและงานที่เป็นโครงการ ทำให้การขับเคลื่อนกระบวนการจัดการความรู้ขาดความต่อเนื่องในบางช่วงเวลา หลายหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จได้แนะนำว่า ควรจะมีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ที่รับผิดชอบด้านการจัดการความรู้โดยตรง และคัดเลือกบุคลากรที่มีความเหมาะสมเข้ามารับหน้าที่

4. **กระบวนการที่เลือกใช้ในการจัดการความรู้ (Process) :** กระบวนการในการจัดการความรู้ มีอยู่หลากหลายกระบวนการ สิ่งที่สำคัญจึงไม่ใช่ตัวกระบวนการว่ากระบวนการแบบใดดีกว่าแบบใด แต่เป็นการเลือกใช้กระบวนการที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมขององค์กร

5. การมีส่วนร่วมจากบุคลากรทั้งหมดขององค์กร (Participation) : การจัดการความรู้โดยตัวของมันเอง เป็นเครื่องมือทางการบริหารจัดการที่สามารถช่วยในการป้องกันและลดปัญหา อีกทั้งยังช่วยสร้างโอกาสในการพัฒนาองค์กรด้วย แต่หากใช้ผิดวิธี การจัดการความรู้ก็อาจกลายเป็นภาระของบุคลากรได้ด้วยเช่นกัน เพื่อลดปัญหาบุคลากรที่มีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อการจัดการความรู้ การให้บุคลากรทุกระดับขององค์กรได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการด้านการจัดการความรู้ตั้งแต่ต้น จะสามารถช่วยลดแรงต่อต้าน และสามารถสร้างกระแสให้บุคลากรอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมการจัดการความรู้ได้ด้วย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงาน

1. อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจ การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน
2. อาจารย์มีงานวิจัยที่เกิดจากการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน

สรุปองค์ความรู้ การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน

หลักการและความหมาย

ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี 2525 ให้ความหมายคำว่า “บูรณาการ” ไว้ว่า

“บูรณาการ” หมายถึง การนำหน่วยที่แยกกันมารวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

“การวิจัย” หมายถึง การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ หรือทดลองอย่างมีระบบ โดยอาศัยอุปกรณ์หรือวิธีการเพื่อให้พบข้อเท็จจริง หรือหลักการไปใช้ในการตั้งกฎ แนวทางในการปฏิบัติ

ดังนั้น การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน และการบริการวิชาการ จึงหมายถึงการนำเอาศาสตร์ของการวิจัย การเรียนการสอน และบริการวิชาการ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มาผสมผสานเข้าด้วยกันให้กลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกัน จนมีความสมบูรณ์ครบถ้วนในตัวเอง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ

การเรียนรู้แบบบูรณาการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 มาตรา 23 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมในแต่ละระดับการศึกษา และในมาตรา 24(4) ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา “การบูรณาการ” หมายถึง การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงศาสตร์หรือเนื้อหาสาขาวิชาต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความรู้ที่มีความหมาย มีความหลากหลาย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

เมื่อผู้สอนสามารถกำหนดเรื่อง และสร้างเครือข่ายของเรื่องที่โยงความสัมพันธ์และหลอมรวมจุดประสงค์ให้เป็นเรื่องที่สมบูรณ์ หรือ บางท่านอาจเรียกว่าหนึ่ง หน่วยการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องออกแบบการสอนที่เหมาะสมกับเรื่องดังกล่าว ไม่สามารถจะกล่าวได้ว่าเทคนิคการสอนใดเหมาะสมที่สุด ผู้สอนแต่ละคนมีความถนัดไม่เหมือนกัน มีวิธีสอนหรือเทคนิคการสอนให้ท่านได้ศึกษามากมาย เช่น การเรียนรู้โดยโครงงาน, การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้แบบมายา ฯลฯ ไม่ว่าจะบูรณาการแบบใดก็ตาม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับมาตรา 24 พ.ร.บ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ จะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญ ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนการสอน
2. การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ร่วมทำงานกลุ่มด้วยตนเอง โดยส่งเสริมให้มีกิจกรรมกลุ่มลักษณะต่างๆ อย่างหลากหลาย และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ลงมือทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง
3. การจัดประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมเข้าใจง่าย ตรงกับความเป็นจริง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างได้ผล และส่งเสริมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงจนเกิดความสามารถและทักษะจนติดเป็นนิสัย
4. การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกกล้าคิดกล้าทำ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาส ที่จะแสดงออก ซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนเองต่อสาธารณชน หรือ เพื่อนร่วมชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน
5. การปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยม และจริยธรรม ที่ถูกต้องดีงาม ให้ผู้เรียนสามารถจำแนกแยกแยะความถูกต้องดีงาม และความเหมาะสมได้ สามารถจัดการความขัดแย้งได้ด้วยเหตุผล มีความกล้าหาญทางจริยธรรม และแก้ไขปัญหาด้วยปัญญา และสามัคคี

รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Models of integration) มี 4 รูปแบบ คือ

1. การสอนบูรณาการแบบสอดแทรก (infusion instruction) การสอนรูปแบบนี้ครูผู้สอนในวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาของวิชาอื่นๆ เข้าไปในการสอนของตน เป็นการวางแผนการสอนและสอนโดยครูเพียงคนเดียว
2. การสอนบูรณาการแบบขนาน (parallel instruction) การสอนตามรูปแบบนี้ ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากัน ต่างคนต่างสอนแต่ต้องวางแผนการสอนร่วมกันโดยมุ่งสอนหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด ปัญหาเดียวกัน ระบุสิ่งที่ร่วมกันและตัดสินใจร่วมกันว่าจะสอนหัวเรื่อง ความคิดรวบยอดปัญหานั้นๆ อย่างไรในวิชาของแต่ละคน งานหรือการบ้านที่มอบหมายให้นักเรียนทำจะแตกต่างกันไปในแต่ละวิชาแต่ทั้งหมดจะต้องมีหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด ปัญหาร่วมกัน
3. การสอนบูรณาการแบบสหวิทยาการ (multidisciplinary instruction) การสอนตามรูปแบบนี้คล้ายๆ กับการสอนบูรณาการแบบขนาน (parallel instruction) กล่าวคือ ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากัน มุ่งสอนหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด ปัญหาเดียวกัน ต่างคนต่างแยกกันสอน แต่มีการมอบหมายงาน หรือโครงการร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้เชื่อมโยงสาขาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน ครูทุกคนจะต้องวางแผนร่วมกันเพื่อที่จะระบุว่าสอนหัวเรื่อง

ความคิดรวบยอด ปัญหาอื่นๆ ในแต่ละวิชาอย่างไร และวางแผนสร้างโครงการร่วมกัน (หรือกำหนดงานจะมอบหมายให้นักเรียนทำร่วมกัน) และกำหนดว่าจะแบ่งโครงการนั้นออกเป็นโครงการย่อย ๆ ให้นักเรียนปฏิบัติแต่ละรายวิชาอย่างไร

4. การสอนบูรณาการแบบข้ามวิชาหรือเป็นคณะ (transdisciplinary instruction) การสอนตามรูปแบบนี้ ครูที่สอนวิชาต่างๆ จะร่วมกันสอนเป็นคณะหรือเป็นทีม ร่วมกันวางแผนปรึกษาหารือ และกำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด ปัญหาร่วมกัน แล้วร่วมกันดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มเดียวกัน

การสร้างบทเรียนแบบบูรณาการมี 2 ลักษณะคือ การสอนบูรณาการตามรูปแบบที่ 1 และ 2 และการสอนบูรณาการตามรูปแบบที่ 3 และ 4

การสอนตามรูปแบบที่ 1 (infusion instruction) และ รูปแบบที่ 2 (parallel instruction) มี 2 วิธีคือ วิธีที่หนึ่ง เลือกหัวเรื่อง (theme) ก่อนแล้วดำเนินการพัฒนาหัวเรื่องให้สมบูรณ์ มีกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมให้ชัดเจน กำหนดแหล่งข้อมูลหรือทรัพยากรที่จะใช้ในการค้นคว้าและเรียนรู้และพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนและอื่นๆ ตามลำดับ ดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกหัวเรื่อง (theme) โดยวิธีต่อไปนี้

1. ระดมสมองทั้งอาจารย์ และนักศึกษา
2. เน้นที่การสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน
3. ศึกษาเอกสารต่างๆ
4. ทำหัวเรื่องให้แคบลงโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงความสะดวกในการเชื่อมโยงระหว่างวิชาความรู้ และความสนใจของนักเรียน

ขั้นที่ 2 พัฒนาหัวเรื่อง (theme) ดังนี้

1. เขียนวัตถุประสงค์โดยกำหนดความรู้และความสามารถที่ต้องการ จะให้เกิดแก่ผู้เรียน เขียนวัตถุประสงค์ในลักษณะที่จะช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างวิชา กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนเพื่อนำไปสู่กิจกรรม
2. กำหนดเวลาในการสอนให้เหมาะสมกับกำหนดเวลาต่าง ๆ ตามปฏิทินวิชาการ เช่น จะสอนเมื่อใด ใช้เวลาเท่าไร ยืดหยุ่นได้หรือไม่ ต้องใช้เวลาออกสำรวจหรือทำกิจกรรมนอกห้องเรียนหรือไม่ ฯลฯ
3. จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ในการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 3 ระบุทรัพยากรที่ต้องการ ควรคำนึงถึงทรัพยากรที่หาได้ง่าย แล้วติดต่อแหล่งทรัพยากร

ขั้นที่ 4 พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. พัฒนากิจกรรมที่ช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงกับเนื้อหาวิชาอื่น
2. ตั้งจุดมุ่งหมายของกิจกรรมให้ชัดเจน
3. เลือกวิธีที่ครูวิชาต่างๆ จะทำงานร่วมกันเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวิชา
4. เลือกวิธีการสอนที่จะใช้
5. สร้างเอกสารแนะนำการปฏิบัติกิจกรรม

6. สิ่งที่ครูควรจะต้องเตรียมล่วงหน้าอาจประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

- ใบความรู้
- ใบงาน
- แบบประเมิน
- สื่อและอุปกรณ์อื่นๆ

ขั้นที่ 5 ดำเนินการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เตรียมไว้โดยพยายามปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ แต่อาจปรับกิจกรรมตามความสนใจของนักศึกษา ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ขั้นที่ 6 ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน โดยครูควรกระทำตลอดเวลาเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุง

ขั้นที่ 7 ประเมินกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูสำรวจจุดด้อย ของกิจกรรมแล้วบันทึกไว้ เพื่อนำไปปรับปรุง

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูด้วยกันเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมในครั้งต่อไป

วิธีที่สอง เลือกจุดประสงค์รายวิชาจาก 2 รายวิชาขึ้นไปก่อน แล้วนำมาสร้างเป็นหัวเรื่อง (theme) ที่ร่วมกันระหว่างจุดประสงค์ที่เลือกไว้กำหนดแหล่งข้อมูลหรือทรัพยากรที่ใช้ในการค้นคว้า และเรียนรู้และพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนและอื่นๆ ตามลำดับมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้จาก 2 รายวิชาขึ้นไปที่จะนำมาบูรณาการกันโดย จะต้องพิจารณาว่าจุดประสงค์นั้น ๆ เกี่ยวข้องกันหรือไม่ และเกี่ยวข้องกันอย่างไร ถ้าหากมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันหรือไปด้วยกันได้ จึงนำมาบูรณาการกัน

ขั้นที่ 2 นำจุดประสงค์ดังกล่าวในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นหัวเรื่อง (theme) ที่ร่วมกัน ระหว่างจุดประสงค์ที่เลือกไว้

ขั้นที่ 3 ระบุทรัพยากรที่ต้องการ

ขั้นที่ 4 พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 5 ดำเนินการตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่เตรียมไว้

ขั้นที่ 6 ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

ขั้นที่ 7 ประเมินกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูด้วยกัน

รายละเอียดของกิจกรรมในขั้นตอนต่าง ๆ มีรายละเอียดคล้ายคลึงกับวิธีที่หนึ่ง แต่การสลับลำดับขั้นเท่านั้น

สำหรับการสอนบูรณาการตามรูปแบบที่ 3 (multidisciplinary instruction) และรูปแบบที่ 4 (transdisciplinary instruction) นั้น เน้นที่งานหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหามากกว่า 1 สาขาวิชาขึ้นไปที่จะให้นักเรียนปฏิบัติหรือศึกษา ดังนั้นวิธีการสร้างบทเรียนแบบบูรณาการในขั้นที่ 4 “การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน” จึงเป็นการกำหนดหัวข้องานวิจัยเนื่องจากเป็นวิธีที่หนึ่งในการสร้างบทเรียนแบบบูรณาการได้

ผลการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเรียนการสอน

คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จัดการองค์ความรู้ เรื่อง “การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน” มีการดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยมีการประชุม โดยสรุปผลการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเรียนการสอน ดังนี้

1. คณะบริหารธุรกิจฯ ได้นำรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Models of integration) ทั้ง 4 รูปแบบ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษา โดยอาจารย์ร่วมกันนักศึกษาทำโครงงานวิจัย

2. ฝึกการทำงานร่วมกัน โดยการแบ่งกลุ่มทำงานร่วมกันเขียนโครงงานวิจัย เปิดโอกาสการอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อให้นักศึกษาระดมข้อคิดเห็น เกิดความสามัคคี เสียสละ ร่วมมือร่วมใจกันทำงาน

3. เรียนรู้ผ่านเครือข่าย โดยให้นักศึกษาค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต อาจารย์แนะนำวิธีคัดกรองข้อมูลเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัย

4. จัดให้นักศึกษามีโอกาสศึกษาดูงานนอกสถานที่ และลงพื้นที่งานวิจัยร่วมกันเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย

5. คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี มีงานวิจัยที่เกิดจากการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอนจำนวน 3 เรื่อง ดังนี้ สาขาวิชาบริหารธุรกิจงานวิจัยเรื่อง การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนแปรรูปการเกษตรข้าวแต๋นบุญทวี บ้านทุ่งม่านเหนือ ตำบลบ้านเป้า อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง บูรณาการการเรียนการสอนกับรายวิชาการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ สาขาการจัดการธุรกิจสมัยใหม่ทำงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบส่วนประสมทางการตลาดของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพร อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง บูรณาการการเรียนการสอนกับรายวิชาวิจัยธุรกิจ และ สาขาวิชาบัญชี ทำงานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของระบบการควบคุมภายในที่มีผลต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีจังหวัดลำปาง บูรณาการการเรียนการสอนกับรายวิชาการวิจัยทางบัญชี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้

คำสั่งคณะกรรมการธุรกิจและเทคโนโลยี

ที่ ๐๐๒/๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจของคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาที่กำหนดให้สถาบันมีการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคม แห่งการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่การเป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีจึง มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕ ดังต่อไปนี้

๑. หัวหน้าสาขาวิชาบริหารธุรกิจ	ประธาน
๒. หัวหน้าสาขาวิชาการจัดการธุรกิจสมัยใหม่	กรรมการ
๓. หัวหน้าสาขาวิชาการบัญชี	กรรมการ
๔. หัวหน้าวิชาหมวดศึกษาทั่วไป	กรรมการและเลขานุการ

ให้กรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ศึกษาทำความเข้าใจในระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management)
๒. ดำเนินการให้มีการวิเคราะห์ประเด็นความรู้ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
๓. ทบทวนและจัดทำแผนการจัดการความรู้ทุกปีการศึกษา
๔. ติดตามให้มีการดำเนินการตามแผนและสรุปผลการดำเนินการตามแผน กำหนดแนวทาง/ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ให้เป็นส่วนหนึ่งของงานปกติ รวมทั้ง ปรับปรุงแผนบริหารการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำเสนอต่อวิทยาลัย

และให้กรรมการชุดนี้มีหน้าที่ดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงานประจำปี และควบคุมการบริหารจัดการหลักสูตรให้ดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ลงชื่อ

(นางสาวอนงค์วรรณ ประดิษฐ์)

คณบดีคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี

ภาคผนวก ข
แผนการจัดการความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน

แผนปฏิบัติงานจัดการความรู้คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี ประจำปีการศึกษา 2565

ชื่อสถาบันการศึกษา : วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี								
กลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาประสิทธิภาพระบบการจัดการแบบมุ่งเน้นกลยุทธ์ ตามจริยธรรมและคุณธรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินการที่มุ่งเน้นให้ทุกคนในองค์กรให้ความสำคัญต่อกลยุทธ์เป็นหลัก								
วัตถุประสงค์กลยุทธ์ 11 : พัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ								
องค์ความรู้ที่จำเป็น : “การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน ”								
ตัวชี้วัด (KPI) และเป้าหมาย ที่เลือกวัดการทำ KM :								
ตัวชี้วัด				เป้าหมายปี 2565				
● การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน				งานวิจัยของสาขาไม่น้อยกว่า 1 เรื่อง				
ที่	กิจกรรมการจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ	หมายเหตุ
1	การระบุมารู้ที่จำเป็น							
	ประชุมคณะกรรมการ KM เพื่อกำหนดหัวข้อการจัดการองค์ความรู้และเผยแพร่หัวข้อ การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ให้แก่บุคลากรได้รับทราบ	กรกฎาคม	จำนวนครั้งในการประชุมคณะทำงาน	1 ครั้ง	คณะกรรมการ KM	คณะกรรมการ KM		

2	การสร้างและแสวงหาความรู้							
	ค้นคว้าและสืบค้นองค์ความรู้การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์	สิงหาคม	จำนวนครั้งในการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ องค์ความรู้ที่ได้	ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง	อาจารย์คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี	คณะกรรมการ KM		
3	การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ							
	นำองค์ความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มาจัดทำหมวดหมู่เพื่อให้เข้าถึงได้ง่าย	ตุลาคม	จำนวนครั้งในการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ องค์ความรู้ที่ได้	ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง	อาจารย์คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี	คณะกรรมการ KM		
4	การประมวลและกลั่นกรองความรู้							
	เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน ให้บรรลุวัตถุประสงค์	ธันวาคม	1.จำนวนอาจารย์จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน	ไม่น้อยกว่า 1 วิชา	อาจารย์คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี	คณะกรรมการ KM		
5	การเข้าถึงความรู้ และการแบ่งปันแลกเปลี่ยนองค์ความรู้							
	มีการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาและอาจารย์ผ่านทางเว็บไซต์ ของวิทยาลัย	มกราคม	ระดับความสำเร็จของการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน	มีสรุปรายงานผลการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน	อาจารย์คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี	คณะกรรมการ KM		

ภาคผนวก ค
องค์ความรู้การบูรณาการการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ความหมาย

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยการ

1. ผสมผสานหลักสูตร – ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
2. ผสมผสานกระบวนการสอน / กระบวนการเรียนรู้ / ปฏิบัติคุณธรรม ค่านิยมอันดีงาม

โดยคำนึงถึง

- ความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ความสามารถทางสติปัญญา

การบูรณาการทางการสอนจะช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักนำความรู้ไปผสมผสานกัน ฝึกให้รู้จักใช้เหตุผลและการนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

เหตุผลในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ด้านจิตวิทยา

ผู้เรียนได้มีโอกาสได้รับความรู้ที่หลากหลาย เกิดการนำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวันด้านสังคมวิทยาผู้เรียนต้อง การทักษะจากหลายสาขาวิชารวมกัน จึงจะสามารถนำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

ด้านบริหาร

- แก้ปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากร
- แก้ปัญหาความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา
- ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

ลักษณะสำคัญของการบูรณาการ

การบูรณาการทำได้หลายระดับ โดยเป็นการบูรณาการระหว่าง ความรู้ของวิชาต่าง ๆ (บูรณาการ หลักสูตร) □ ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ (บูรณาการกระบวนการเรียนการสอน) □ พัฒนาการทางความรู้และ พัฒนาการทางจิตใจ (จิตพิสัย) เน้นทั้งความรู้ และเจตคติ ค่านิยม ความสนใจ สุนทรียภาพ ความรู้และการกระทำ เน้นทั้งความรู้และทักษะพิสัย □ สิ่งที่เรียนในโรงเรียนกับสิ่งที่ป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน □ สิ่งที่เรียนใน โรงเรียนต้องมีความหมายและมีคุณค่าต่อชีวิต สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น

หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Learning Integration) อาจจัดได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การบูรณาการภายในวิชา (Intradisciplinary) เป็นการบูรณาการที่เกิดขึ้นภายในขอบเขตของเนื้อหา เดียวกัน วิชาที่ใช้หลักการบูรณาการภายในวิชาเดียวกันมากที่สุด

2. การบูรณาการระหว่างวิชา (Interdisciplinary) เป็นการเชื่อมโยงหรือรวมศาสตร์ต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 สาขาวิชาขึ้นไปภายในหัวเรื่อง (Theme) เดียวกัน เป็นการเรียนรู้โดยใช้ความรู้ความเข้าใจและทักษะในศาสตร์ หรือความรู้ในวิชาต่าง ๆ มากกว่า 1 วิชาขึ้นไป เพื่อแก้ปัญหาหรือการแสวงหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การเชื่อมโยงความรู้และทักษะระหว่างวิชาต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง ไม่ใช่เพียงผิวเผินและมีลักษณะใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากขึ้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 2 ลักษณะนั้น สามารถจัดเป็นรูปแบบของการบูรณาการ (Models of Integration) ได้ 4 รูปแบบ คือ

1. บูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion Instruction) ครูผู้สอนในวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาของวิชาอื่น ๆ เข้าในการเรียนการสอนของตน เป็นการสอนตามแผนการสอนและประเมินผลโดยครูคนเดียว วิธีนี้ถึงแม้ผู้เรียนจะเรียนจากครูคนเดียว แต่สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาได้

2. บูรณาการแบบขนาน (Parallel Instruction) ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากันต่างคนต่างสอน แต่ต้องวางแผนเพื่อสอนรวมกัน โดยมุ่งสอนหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน ระบุสิ่งที่ทำร่วมกันและตัดสินใจร่วมกัน ว่าจะสอนหัวเรื่อง /ความคิดรวบยอดและปัญหานั้น ๆ อย่างไรในวิชาของแต่ละคน ใครควรสอนก่อน-หลัง งานหรือการบ้านที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำจะแตกต่างกันไปในแต่ละวิชา แต่ทั้งหมดจะต้องมีหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาร่วมกันการสอนแต่ละวิชาจะเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างวิชา

3. บูรณาการแบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบนี้ คล้ายกับบูรณาการแบบขนาน กล่าวคือ ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากัน มาวางแผนเพื่อสอนรวมกัน โดยกำหนดว่าจะสอนหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน ต่างคนต่างแยกกันสอนตามแผนการสอนของตน แต่มอบหมายให้ผู้เรียนทำงานหรือโครงการรวมกัน ซึ่งจะช่วยเชื่อมโยงความรู้สาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันจนสร้างชิ้นงานได้ ครูแต่ละวิชากำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียนในสวนวิชาที่ตนสอน

4. บูรณาการแบบข้ามวิชา หรือสอนเป็นคณะ (Transdisciplinary Instruction) ครูที่สอนวิชาต่าง ๆ รวมกันวางแผน ปรัชญาหรือ กำหนดหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกันจัดทำแผนการสอนรวมกัน แล้ว รวมกันสอนเป็นคณะ (Team) โดยดำเนินการสอนผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน มอบหมายงาน/โครงการให้นักเรียนทำร่วมกัน ครูทุกวิชาร่วมกันกำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียนรวมกันขั้นตอนและวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ทั้งการบูรณาการภายในวิชาและบูรณาการระหว่างวิชา มีหลักการเช่นเดียวกัน โดยมีขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

1. การวางแผนและการประเมินผลการสอนแบบบูรณาการ

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์หลักสูตรและเลือกหัวเรื่อง (Theme)

- ระดมพลังสมองของครู/ผู้เรียน

- กำหนดโครงการสอนให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต

- การศึกษาเอกสารต่าง ๆ
- กำหนดหัวข้อเรื่อง (Topic) ให้แคบลง (หาความสัมพันธ์ของความรู้ในวิชาต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 การพัฒนาหัวเรื่อง

- กำหนดเวลาในการสอนให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงปฏิทินปฏิบัติงานของสถานศึกษา
- กำหนดวัตถุประสงค์ โดยระบุความรู้ด้วยความสามารถที่ต้องการจะให้เกิดแก่ผู้เรียน
- สร้างวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความเชื่อมโยง
- ให้ผู้เรียนคาดการณ์ถึงความสำเร็จขั้นต้น

ขั้นที่ 3 แหล่งข้อมูล

- กำหนดแหล่งข้อมูลเพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการได้
- ตัวอย่างแหล่งข้อมูล
- การออกไปสำรวจ
- การบริการชุมชน
- การพัฒนาสื่อในเชิงพาณิชย์
- เทคโนโลยี
- ผู้สอนจากแหล่งอื่น ๆ
- ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ ผู้ให้คำปรึกษา
- แหล่งข้อมูลท้องถิ่น

ขั้นที่ 4 การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้

- สร้างกิจกรรมข้ามวิชาในหลักสูตร
- การติดต่อกับแหล่งข้อมูล
- ข้อเสนอในการพิจารณากิจกรรม ได้แก่ การกำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจน การใช้ประโยค 2-3 ประโยค เพื่อให้เห็นภาพรวม การกำหนดสื่อการเรียนการสอน การตัดสินใจดำเนินการเรียนการสอน เตรียมสื่อเพื่อจัดกิจกรรม ออกแบบวิธีการวัดผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การตัดสินใจทำงานร่วมกันเป็นทีมของครูในการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 5 การสร้างกิจกรรม

- ให้ความต่อเนื่องกับการพัฒนากิจกรรม
- สามารถเปลี่ยนแปลงและแก้ไขให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
- ดำเนินการตามวัตถุประสงค์โดยตลอดบทเรียน (Unit)
- ผู้สอนต้องพบกันเป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า และกำกับการดำเนิน กิจกรรม

ขั้นที่ 6 การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนสามารถประเมินตนเองได้

- ครูสามารถกำกับความก้าวหน้าของผู้เรียนโดยตลอด
- ครูสามารถนำการวัดผลแบบหลากหลายมาใช้ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน

ขั้นที่ 7 การประเมินผลกิจกรรม

- ผู้เรียนสามารถประเมินผลกิจกรรมโดยรวม เช่น มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่นก็สามารถให้คำแนะนำปรึกษาในการพัฒนากิจกรรม ครูสามารถบอกจุดอ่อนจุดเด่นของกิจกรรม ครูจะต้องจดบันทึกความเปลี่ยนแปลงกิจกรรม เพื่อที่ปรับปรุงและนำไปใช้ภายหลัง

ขั้นที่ 8 การเปลี่ยนแปลงขอมูลกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

2. วิธีดำเนินการ

ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ผู้สอนจะต้องตัดสินใจว่าจะสอนบูรณาการตามรูปแบบใด จะสอนสอดแทรกวิชาต่าง ๆ ด้วยตนเอง หรือจะวางแผนเพื่อสอนบูรณาการกับคนอื่น ๆ หากจะสอนบูรณาการกับผู้สอนวิชาอื่น ก็ต้องประชุมวางแผนดำเนินการร่วมกันตกลงกันว่าจะใช้วิชาใดเป็นแกน วิชาอื่นที่จะรวมบูรณาการต้องวิเคราะห์สาระเนื้อหาจากหลักสูตรว่าจะมีเรื่องใดที่จะบูรณาการกับวิชาที่เป็นแกนใดบ้าง จึงวางแผนดำเนินการร่วมกันต่อไปวิธีดำเนินการเพื่อจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่นิยมจัดกระทำ มีดังต่อไปนี้

2.1 จัดทำแผนผังการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาที่ปรากฏในหลักสูตร/คำอธิบายรายวิชา ซึ่งเนื้อหาเหล่านั้นไม่มีรายละเอียดให้ ทั้งนี้เพราะต้องการให้ ครูผู้สอนยืดหยุ่นและปรับให้เหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตประจำวันและต้องเป็นเรื่องที่มี คุณธรรม จริยธรรม

2.2 จัดทำแผนผังการวิเคราะห์ประเด็นของการเรียนรู้ การวิเคราะห์ประเด็นของการเรียนรู้เป็นการนำเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาสาระมากำหนดหัวเรื่อง (Theme) เพื่อทำแผนการจัดกิจกรรมต่อไป การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะช่วยให้ผู้สอน- ผู้เรียน สร้างความคิดไตร่ตรองชัดเจนมากยิ่งขึ้นในเรื่องนั้น ๆ หลักการเขียนผังการวิเคราะห์ประเด็นการเรียนรู้ เขียนประเด็นที่ต้องการเรียน (หัวเรื่อง) ไว้ตรงกลางทั้งผู้สอนและผู้เรียน วิเคราะห์ประเด็นส่วนที่เกี่ยวข้องลงตามแขนงของ วงกลม โดยใช้การตั้งคำถามนำทาง และอภิปรายให้เหตุผลร่วมกัน จะช่วยให้ความคิดขยายประเด็นได้มากขึ้น หลังจากนั้นจึงพิจารณาแยกประเด็นที่วิเคราะห์ไว้แล้วว่า ส่วนใดที่ผู้เรียนรูแล้ว ส่วนใดที่ยังไม่รู้และส่วนใดที่ผู้เรียนควรรู้เพิ่มเติมอีก การแยกประเด็นเป็น 3 ส่วน จะเป็นแนวทางให้ผู้สอนวางแผนจัดกิจกรรมได้ดี เพราะผู้สอนจะรู้พื้นฐานของผู้เรียน ทำให้สามารถหาทางจูงใจอยากเรียนรู้เรื่องใหม่ ๆ ได้ง่ายขึ้น และทำให้ผู้สอนมองออกว่าควรจัดกิจกรรมอย่างไรที่จะสนองความต้องการที่ผู้เรียนอยากเรียนรู้

2.3 จัดทำแผนผังการวางแผนการจัดกิจกรรมบูรณาการในชั้นตอนนี้ เป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (อย่างย่อ ๆ) ให้บูรณาการกับวิชาอื่น ๆ เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ร่วมกันหลักการเขียนแผนผัง การวางแผนการจัดกิจกรรมนี้ จะเขียนหัวเรื่อง(Theme) ไว้ในวงกลมเล็ก (ตรงกลาง) และเขียนชื่อวิชาที่ต้องการบูรณา

การไว้ในพื้นที่แต่ละสวนในวงกลมใหญ่ กำหนดเนื้อหาและกิจกรรมหลักในแต่ละวิชาให้สัมพันธ์กันการเขียนกิจกรรมแต่ละวิชาต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและในขณะเดียวกันต้องคำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ด้วย

ข้อดีของการสอนแบบบูรณาการ

1. ช่วยให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในลักษณะ องค์ประกอบรวม/ภาพรวมมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาและลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาในแต่ละวิชา
2. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ คุณธรรม ค่านิยม และลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนอย่างไม่จำกัด เพราะผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถนำความรู้ที่ได้ ไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
3. ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยส่งเสริมกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
4. ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับการปกครองแบบประชาธิปไตย รู้จักการเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น โดยคำนึงถึงความคิดเห็นและผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

ภาคผนวก ง

ภาพกิจกรรมการจัดการความรู้

